

Stetoskobun Gücü

Dr. John Hall

Serebral palsili doğdum. Küçük yaşlardan beri fiziksel olarak farklı olduğumu biliyordum ama kendimi engelli olarak görmüyordum.

İyi bir golfçü olmasam da golfçüyüm. Bazen başkalarına sevdiğim oyunun nasıl oynanacağını öğretmekten keyif alıyorum. Birine golf oynamayı öğretmeye çalışırken sık sık kullandığım bir ifade şudur: "Sana söylediklerimi dinle, ama benim yaptığım gibi yapma, yoksa düşersin."

Bazı insanlar benim fiziksel engelimi gördüğünde zihinsel engelimin olduğunu da düşünüyor. Neden böyle bir algıya sahip olabildiklerini anlıyorum. Böyle durumları insanları eğitmek için kullanmaya çalışıyorum. Örneğin bir mağazadayken küçük bir çocuğun ailesine "O, neden böyle yürüyor?" diye sorduğunu duyuyorum. Çocuğun sorusu karşısında ebeveyn kaygı ve utanma karışımı bir duyguya kapılabilir, çocuğun söylediklerini benim de duyduğumdan endişelenebilir. İlk tepki, çocuğu susturmaya çalışmak, hatta bazen onu cezalandırmak olabilir. Buna karşılık ben de çoğu zaman ebeveyni hayrete düşürerek şöyle cevap veriyorum: "Böyle yapmak yerine soruyu cevaplamayı denemek daha iyi olurdu. Eğer sorusuna nasıl cevap vereceğinizden emin değilseniz, memnuniyetle yardımcı olurum."

Sık karşılaştığım bir diğer durum ise iyi niyetli kişilerin bana gelip yardıma ihtiyacım olup olmadığını sormalarıdır. Bu bazen arabamın sürücü koltuğuna oturmam gibi basit bir aktiviteyle ilgili de olabilir. "Hayır, teşekkür ederim." veya "İyiyim." diye yanıt verebiliyorum. İnsanlar ısrar etmeye devam edebilirler ki bu da bende şöyle düşündükleri izlenimini uyandırıyor: "Gerçekten yardımına ihtiyacın var ama farkında değilsin." Yardım talebini tekrar reddedersem, öfkeyle oradan ayrılacak kişiler var!..

Peki tüm bu anlattıklarımın stetoskobun gücüyle ne ilgisi var? Söylediğim deneyimler genellikle halka açık bir yerde rahat bir şekilde giyindiğimde meydana geliyor. İlginç bir şekilde, iş için giyindiğimde ve boynuma bir stetoskop taktığımda insanların algıları değişiyor. Engelli olmam arka planda kayboluyor. Artık yardıma ihtiyacı olduğu düşünülen kişi ben olmuyorum. Bunun yerine artık başkalarına yardım eden kişi olarak algılanıyorum.

Bana göre fark dikkat çekici. Süpermen'i hatırlatıyor: Clark Kent'in tek yapması gereken gözlüğünü çıkarıp kıyafetlerini değiştirmek. Aniden Kent, Süpermen haline gelir. Kendimi Süpermen'le karşılaştığımdan değil ama şöyle düşünüyorum: "Neden bütün bu insanlar, farklı kıyafetler giymiş aynı kişiye baktıklarının farkına varamıyorlar?" Stetoskobum olmadığında genellikle ön planda "engelli" olarak görülüyorum. Boynuma bir stetoskop taktığımda ise "uzman" oluyorum ve engelli olmam ikinci planda kalıyor.

Stetoskobun gücü nedir? Stetoskobun gücü, onu tutan insana başka bir insanın güvenmesine imkan verdiğinde deneyimlenir. Stetoskobun gücü, algıları değiştirme yeteneğinde deneyimlenir: Fiziksel engelin yarattığı algı bariyerlerini yıkar; arkasındaki insanın görülmesine ve anlaşılmasına olanak sağlar.

Stetoskop kalbi dinlemek için icat edildi. "Dinlemek" anlamına gelen geleneksel Çin sembolü üç ayrı bölümden oluşur: Biri kulağın sembolüdür. Bir diğeri göz sembolüdür. Üçüncü sembol ise kalbin sembolüdür. Böylece iyi dinlemenin sadece kulaklarla değil, gözlerle ve bunun yanında kalple de olması gerektiğini anlatır. Stetoskop bize kalbimizle de dinlememiz gerektiğini hatırlatsın!

Not: Yukarıdaki yazı "Journal of General Internal Medicine" dergisinde 2023 yılında yayımlanan (Cilt: 38, Sayfa: 1552-3) "The Power of the Stethoscope" başlıklı makaleden alınmış ve kısaltılarak Türkçeye çevrilmiştir.